

Lea Fatur:

Slastoznal in Tenkospal.

Indijska pravljica.

Bil je ob reki Ganges trgovec, ki je razvajal svoja sinova tako, da nista bila ne za učenje ne za lov. Na nobeni pojedini ju niso marali. Starejši je našel pri vsaki jedi kako slast (okus) po nečednem. Vedel je za vsako kuhano travo, kod je rasla, s čim je bila zalita in pognojena, v kaki posodi je bila kuhana, s kakšnimi rokami rezana ali gnetena. Tudi je poznal meso vsake živali; vedel je, kod se je pasla, kdo jo je ulovil, s kakšno soljo je soljena, pri kakšnem ognju pečena. Dostikrat je zastudil ta sin vsem zbranim gostom jed. — Mlajši je bil pa tako tenak zaradi postelje, da je našel in naštel vse krive kosme v žimi; je povedal, od kake živali je žima ali volna in je osramotil dostikrat gostitelja.

Dečka sta dobila ime Slastoznal in Tenkospal in nikdo ni maral zanju. Ko jima je umrl oče, sta hitro raztepla premoženje in potem nista vedela, ne kaj ne kam.

Napotila sta se h kralju tiste dežele, mu povedala, kaj znata, in ga prosila pomoči. Kralj je rekel svojim dvorjanom: »Vsaka umetnost ima kaj dobrega na sebi. Poskusimo, če je res, kar pripovedujeta.«

Kralj ukaže kuharjem, naj napravijo kosilo iz najboljše vrste mesa in zelenjave. Pa že pri piški se je kremžil Slastoznal in odložil zlato žlico.

»Kaj pa ni prav?« ga vpraša kralj in odloži žlico. Za njim so seveda položili vsi povabljeni žlice. Slastoznal pove: »Meso je sicer res od bele mlade kure, ki je jedla samo v mleku namočen kruh, toda njena mati koklja je bila jezljiva in zato ima meso grenko slast. Riž pa diši po mrličih.«

Vse prebledi in vsem se jed upre. Kralj pošlje po kuharja in zagrmí vanj: »Kje imaš spravljen riž?«

»V zaboju iz cedrinih desak,« se strese kuhar.

Kralj poizve, kje je riž kupljen, kje je zrasel. Kmet, ki je riž pridelal, zagotavlja, da je njiva že več stoletij last njegove rodbine pa da ni bil nikdar noben mrlič tam pokopan. Kralj ukaže zadevo preiskati — iščejo po starih zapiskih in doženo, da je bil kraj, kjer so usejali tisti riž, pred petsto leti res pokopališče.

Nato ukaže kralj, naj nasteljejo mlajšemu bratu za par laktov visoko samih svežih listkov vrtnic, potem naj to pregrnejo z najtanjo svilo. Na tem ležišču naj leži Tenkospal. Mora spati kakor v raj, je mislil kralj. Tenkospal se pa dvigne v jutru ves raztepen in toži, da ga boli vsaka koščica. Kralj ukaže, naj pregledajo na ležišču list za listom, in res najdejo vmes dolg ženski las.

Kralj da Slastoznalu in Tenkospalu lepo stanovanje in obilo sužnjev. Slastoznal je potem na dvoru preskušal vse jedi, preden so smele na kraljevo mizo, Tenkospal je pa vsak večer preiskaval, če ni v kraljevi postelji skrita kaka nevarna reč.

